

P6_TA-PROV(2005)0408

Ekonomске migracije

Resolucija Evropskega parlamenta o pristopu EU do urejanja ekonomske migracije (KOM(2004)0811 – 2005/2059(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Zelene knjige Komisije o pristopu EU do urejanja ekonomske migracije (KOM(2004)0811),
- ob upoštevanju Splošne deklaracije o človekovih pravicah in zlasti člena 13 Deklaracije o svobodi gibanja in bivanja ter pravici do povratka,
- ob upoštevanju Evropske konvencije o človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah in zlasti člena 8 Konvencije o pravici do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja,
- ob upoštevanju Listine o temeljnih pravicah Evropske unije in zlasti člena 15 Listine o poklicni svobodi in pravici do dela,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z naslovom "Študija povezav med legalnimi in nelegalnimi migracijami" (KOM(2004)0412),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z naslovom "Prvo letno poročilo o migracijah in vključevanju" (KOM(2004)0508),
- ob upoštevanju mnenj Evropskega ekonomsko-socialnega odbora in Odbora regij z dne 15. decembra 2004 in 24. januarja 2005 o sporočilu Komisije z naslovom "Študija povezav med legalnimi in nelegalnimi migracijami",
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 15. januarja 2004 o sporočilu Komisije o priseljevanju, vključevanju in zaposlovanju¹,
- ob upoštevanju Amsterdamske pogodbe, ki je na Skupnost prenesla naloge in pristojnosti na področjih priseljevanja in azila, ter člena 63 Pogodbe ES,
- ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta z njegovih zasedanj 15. in 16. oktobra 1999 v Tampereju, 14. in 15. decembra 2001 v Laeknu, dne 21. in 22. junija 2002 v Sevilli ter dne 19. in 20. junija 2003 v Solunu,
- ob upoštevanju svojega priporočila z dne 14. oktobra 2004 o prihodnosti območja svobode, varnosti in pravice ter o ukrepih za krepitev njegove legitimnosti in učinkovitosti²,
- ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta z njegovega zasedanja 4. in 5. novembra 2004 v Bruslju ter priloženega haaškega programa,
- ob upoštevanju člena 45 svojega poslovnika,

¹ UL C 92 E, 16.4.2004, str. 390.

² UL L 166 E, 7.7.2005, str. 58.

- ob upoštevanju poročila Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve ter mnenj Odbora za razvoj, Odbora za mednarodno trgovino ter Odbora za pravice žensk in politiko enakih možnosti (A6-0286/2005),
- A. ker bi morala biti naloga Evropske unije, v interesu urejenega priseljevanja delavcev v Skupnost in polne zaposlenosti, razvijati skupno migracijsko politiko v skladu z razvojno politiko Skupnosti in hkratno učinkovito uveljavljanje pravice do prostega pretoka oseb znotraj Skupnosti,
- B. ker ni evropske migracijske politike, ki bi zagotavljala celovit in usklajen okvir, Evropska unija in njene države članice pa morajo upravljati obstoječe migracijske tokove,
- C. ker mora Evropska unija v najkrajšem možnem času oblikovati pravo evropsko politiko priseljevanja,
- D. ker lahko ekonomsko priseljevanje pomaga urejati obstoječe migracijske tokove in ima za enega pomembnih možnih učinkov zmanjšanje obsega nezakonitih migracij, in ker lahko to še dodatno pomaga odpravljati izkoriščanje nezakonitih priseljencev na črnem trgu in pri trgovini z ljudmi,
- E. ker ekonomska migracija le delno rešuje demografske in gospodarske težave Skupnosti; ker si je treba zaradi soočenja z izzivi globalizacije prizadevati za nove rešitve na področju gospodarske politike in trga dela, zlasti v zvezi z uravnoveženostjo med poklicnim in družinskim življenjem žensk in moških ter z enakim plačilom za enaka dela;
- F. ker mora evropska politika priseljevanja v skladu z veljavnimi mednarodnimi konvencijami temeljiti na spoštovanju temeljnih pravic človeka,
- G. ob upoštevanju napovedi o staranju aktivnega evropskega prebivalstva in bodočimi pritiski na medgeneracijsko solidarnost v Evropi, kar bo v vseh državah članicah EU sprožilo nove potrebe po kvalificirani in nekvalificirani delovni sili,
- H. ker so glede priseljevanja države članice Evropske unije prešle iz matičnih držav v namembne države;
- I. ob upoštevanju, da migracijski tokovi ne zadevajo samo mejnih držav, ampak Evropsko unijo kot celoto, zaradi česar je še toliko bolj nujno sprejeti skupno politiko priseljevanja,
- J. v prepričanju, da mora Evropska unija kot prostor brez notranjih meja imeti skupen, skladen in učinkovit pristop k varovanju svojih zunanjih meja ter zasnovati skupno politiko na področju vizumov, azila in priseljevanja, ki temelji na medsebojnem spoštovanju in solidarnosti ter je v skladu z mednarodnimi obveznostmi na področju človekovih pravic, z namenom, da se zagotovi varna evropska družba; ker mora takšna politika spoštovati temeljne pravice, vključevati boj proti diskriminaciji, rasizmu in ksenofobiji ter uravnovati migracije na globalni, uravnoveženi in humani podlagi,
- K. ker se rok za prenos Direktive Sveta 2003/109/ES z dne 25. novembra 2003 o statusu državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas¹, izteče 23. januarja 2006 in ker ta direktiva določa, da v primeru, ko državljan tretje države že pet let zakonito prebiva v

¹ UL L 16, 23.1.2004, str. 44.

državi članici EU, lahko pridobi status rezidenta za daljši čas in posledično pravico do bivanja v drugi državi članici EU,

- L. ker predstavlja priseljevanje iz ekonomskih razlogov za Evropsko unijo velik izziv, ki zahteva skupen pristop namesto zgolj nacionalnega pogleda na priseljsko vprašanje,
- M. ker se je izkazalo, da ima priseljevanje pozitivne učinke na trg dela (dinamičnost) in bi zato moralo biti sprejeto kot priložnost, ne pa kot varnostno vprašanje;
- N. ker mora biti politika ekonomskih migracij povezana z lizbonsko strategijo in evropsko strategijo zaposlovanja,
- O. v prepričanju, da morajo ukrepe za urejanje zakonitega priseljevanja in vključevanja spremljati ukrepi za zavarovanje zunanjih meja, politika vračanja in ukrepi za boj proti nezakonitemu priseljevanju in trgovini z ljudmi ter izkoriščanju priseljencev za nezakonito zaposlovanje,
- P. v prepričanju, da je za uspeh politike zakonitega priseljevanja potrebno izvajati tudi celovito in bolj proaktivno strategijo za doseganje popolnega vključevanja, ki zajema vrsto socialnih, gospodarskih in civilnodružbenih ukrepov, kakor tudi programe uvajanja in učenje jezika, s tem da se politiki priseljevanja in vključevanja ne smeta obravnavati ločeno,
- Q. ker je bistveno za vse priseljence, ki zakonito prebivajo na ozemlju Evropske unije v skladu z Evropsko konvencijo o človekovih pravicah, zagotoviti polno spoštovanje pravice do družinskega življenja, in ker je potrebno pregledati Direktivo Sveta 2003/86/ES z dne 22. septembra 2003 o pravici do združitve družine¹ z namenom, da se zagotovi spoštovanje te pravice,
- R. zavedajoč se, da je sodelovanje med Evropsko unijo in njenimi državami članicami ter matičnimi državami zelo pomembno in ga mora spremljati prava politika sorazvoja,
- S. ker morajo vse države članice ratificirati Mednarodno konvencijo o varovanju pravic vseh delavcev migrantov in članov njihovih družin,
- T. ker je nezakonito delo največ, kar priseljenci lahko pričakujejo, in bi zato morale države članice združiti napore, da se soočijo z nezakonitim zaposlovanjem, in osebe, ki zaposlujejo nezakonite priseljence, od tega odvračajo in kaznujejo,
 - 1. obžaluje, da se je Svet odločil ohraniti soglasno odločanje in postopek posvetovanja na celotnem področju zakonitega priseljevanja; meni, nasprotno, da je edina pot za sprejetje učinkovite in pregledne zakonodaje na tem področju možna v okviru postopka soodločanja;
 - 2. opozarja, da so priseljenci ogromno prispevali in še prispevajo k blaginji ter gospodarskemu, kulturnemu in socialnemu razvoju držav članic EU;
 - 3. meni, da je ekonomska migracija pozitiven človeški pojav, ki je vedno spodbujal razvoj civilizacij ter kulturne in tehnološke izmenjave;
 - 4. obžaluje, da Svetu še ni uspelo sprejeti skupne politike priseljevanja in se je v glavnem osredotočal na kaznovalen vidik te politike (soglasja o ponovnem sprejemu, policijske

¹ UL L 251, 3.10.2003, str. 12.

kontrole na mejah itd.);

5. poudarja, da je učinkovit razvoj skupne migracijske politike ob primernem spoštovanju obveznosti s področja temeljnih pravic in mednarodnih človekovih pravic prednostni cilj evropske integracije, ki je bil s posebnim poudarkom izpostavljen v Haškem programu, sprejetem dne 4. in 5. novembra 2004;
6. opozarja, da je volilna pravica v pristojnosti držav članic;
7. meni, da je potrebno delavcem migrantom, v smislu spodbude za njihovo politično in socialno integracijo, zagotoviti enakovredne pravice; poziva zato države članice, Komisijo in Svet, da sprejmejo vse potrebne ukrepe, da se tistim migrantom, ki neprekinjeno bivajo v Uniji najmanj pet let, prizna volilna pravica na lokalnih in evropskih parlamentarnih volitvah;
8. poziva države članice, da uvedejo posebna dovoljenja za bivanje, ki bodo olajšala iskanje dela;
9. poziva Komisijo, da v sklepih in okvirnih sklepih prevzame vse določbe iz Mednarodne konvencije o varovanju pravic vseh delavcev migrantov in članov njihovih družin, ki jo je sprejela Generalna skupščina Združenih narodov dne 18. decembra 1990 in katere cilj je vključevanje delavcev migrantov; poziva države članice, da v skladu z njegovo resolucijo z dne 24. februarja 2005 o prednostnih nalogah Evropske unije in priporočilih za 61. zasedanje Komisije ZN za človekove pravice v Ženevi¹ ter mnenjem² Evropskega ekonomsko-socialnega odbora zagotovijo hitro ratifikacijo navedene Konvencije ZN, ki je do sedaj ni ratificirala niti ena država članica;
10. poudarja, da migracija zahteva diferenciran pristop glede na razloge vstopa, kot so azil, beg ali ekonomska migracija;
11. poziva države članice, naj nemudoma odstranijo vse ovire za prost pretok državljanov EU;
12. meni, da mora politika priseljevanja Evropske unije slediti globalnemu in skladnemu pristopu, temelječemu na sinergiji med različnimi političnimi področji in ne le na zahtevah trga dela v državah članicah;
13. vztraja na tem, da je potrebno vzpostaviti skupno politiko priseljevanja, da bi se prenehalo zelo razširjeno izkoriščanje delavcev, ranljivih zaradi odsotnosti zakonitih poti priseljevanja;
14. poziva Komisijo, da pri oblikovanju evropskega okvira za ekonomsko migracijo upošteva različne politike in izkušnje držav članic, ter poudarja, da je treba stalno ocenjevati vpliv migracijske politike na druge politike EU, tudi na trgovinsko politiko;
15. podpira možnost bolj prilagodljivih in učinkovitejših pogojev za vstop z izdajo dovoljenja za bivanje za namen zaposlitve, minimalnimi standardi za sprejem državljanov tretjih držav za namen opravljanja dela bodisi kot zaposlenih ali samozaposlenih oseb ter dovoljenji za bivanje in delovnimi dovoljenji za sezonske delavce ali zaposlene za določen čas;

¹ Sprejeta besedila, P6_TA(2005)0051.

² Mnenje ESO/173, 30.6.2004.

16. meni, da je pri oblikovanju ukrepov za vključevanje priseljencev bistvena krepitev solidarnosti, zlasti z novimi državami članicami;
17. poudarja, da ima množično urejanje s predpisi za cilj odpreti možnosti nezakonitim priseljencem, vendar ne more nadomestiti temeljne politike obravnavanja priseljencev ali biti učinkovito sredstvo za zaposlovanje ekonomskih priseljencev;
18. poziva Komisijo in države članice, da upoštevajo položaj priseljencev, prisotnih na ozemlju Evropske unije (prosilci za azil, člani družine delavca priseljenca, študenti, nezakoniti priseljenci in drugi), ki že prispevajo k razcvetu gospodarstva EU, vendar ne uživajo pravnega priznanja;
19. poudarja, da predstavlja ekonomska migracija delno rešitev težav starajočega se prebivalstva Evrope in njenih gospodarskih težav, in meni, da morajo države članice ubrati nov pristop h gospodarski in zaposlovalni politiki, vključno s politiko usklajevanja poklicnega in družinskega življenja, če se hočejo soočiti z izzivi globaliziranega sveta;
20. opozarja, da težav, povezanih s trgom dela EU, ne bi smeli reševati zgolj z ekonomsko migracijo, ampak tudi s spodbujanjem inovacij, novih tehnologij, z dvigovanjem storilnosti ter s spodbujanjem zaposlovanja starejših delavcev v EU;
21. priporoča Svetu, naj sprejme primerne ukrepe za olajšanje izmenjave informacij in boljše koordinacije politik;
22. poziva Komisijo, naj preuči preverjene metode držav članic v boju proti nezakonitemu priseljevanju;
23. opozarja, kako pomembno je, da Evropska unija vključi klavzule o skupnem usmerjanju migracijskih tokov in zavezujočem ponovnem sprejemu v primeru nezakonitega priseljevanja v vse pridružitvene sporazume in sporazume o sodelovanju;
24. poziva Komisijo in države članice, naj med prebivalstvom sprožijo kampanje ozaveščanja in informiranja v zvezi s politikami zakonitega priseljevanja in njihovimi pozitivnimi vplivi, predvsem zato, da se s tem odpravi bojazen državljanov in ustvari pozitivno sliko priseljevanja;
25. poziva Komisijo, naj izdela predlog direktive o določitvi minimalnih in zadostnih pogojev za sprejem državljanov tretjih držav, katerih motiv je najti zaposlitev, v Unijo, pri čemer je glavni cilj odpreti zakonite poti priseljevanja;
26. meni, da bi moral ta zakonodajni ukrep določiti celoten – in ne sektorski – regulativni okvir;
27. je prepričan, da bi bilo za izdajo dovoljenja za zaposlitev in bivanje ekonomskemu migrantu bolje uvesti en sam upravni postopek, ob upoštevanju načela subsidiarnosti;
28. ugotavlja, da bi načeloma moral biti sprejem ekonomskega migranta po takšnem sistemu vezan na obstoj določene zaposlitve; kljub temu poziva Komisijo, naj razišče možnost izdaje posebnega dovoljenja za bivanje za iskalce zaposlitve in za samozaposlene;
29. poziva države članice, naj razmislijo o uvedbi posebnih kombiniranih dovoljenj za bivanje in delo, da bi olajšale zaposlovanje sezonskih delavcev ali delavcev na začasnem delu;

30. meni, da bi moral predlog, namenjen zmanjšanju nezakonitega priseljevanja in dela na črno, vključevati tudi določbe, ki bi omogočale vstop delavcem migrantom, ki iščejo zaposlitev;
31. poziva Komisijo, naj jasno določi pravice in obveznosti ekonomskega migranta;
32. poziva Komisijo, naj določi politiko vračanja, temelječo na spodbujanju prostovoljne vrnitve, vključno z morebitnimi podpornimi ukrepi v matični državi;
33. poziva Komisijo, naj preuči tudi vprašanje tistih migrantov, ki morebiti ostanejo v državi po poteku dovoljenja za bivanje, upoštevajoč trajanje zaposlitve in bivanja, prisotnost članov družine in raven vključenosti;
34. poziva države članice, naj pri dovoljevanju migracij delovne sile ne upoštevajo le gospodarskih, temveč tudi vse druge zakonite interese, ki naj bodo vsi uravnoteženo ovrednoteni;
35. poziva Komisijo, naj razmisli o določitvi minimalnih standardov v zvezi z izbirnimi normami in overovitvijo tujih diplom;
36. poziva Komisijo, naj nemudoma izdela smernice za objektivno zbiranje smiselnih podatkov in jih izvaja skupaj z državami članicami, zato da dobi popoln in diferenciran pregled nad priseljevanjem in njegovim gospodarskim vplivom v državah članicah in matičnih državah, kakor tudi nad obstoječimi zahtevami po delovni sili v celotni Evropski uniji;
37. se, vedoč da so države članice pristojne za odločitve glede izbire in določitve števila državljanov tretjih držav na njihovem ozemlju, zavzema za ovrednotenje in po potrebi globalno oceno podatkov iz držav članic;
38. poziva Komisijo, naj preuči možnost lokalnih in/ali regionalnih informacijskih centrov ali centrov za stike za evropska podjetja, ki jih zanima zaposlovanje ekonomskih priseljencev;
39. poziva države članice, naj Komisiji zagotovijo ocene, oprte na statistične podatke, ki bodo osnova za napovedi potreb po delovni sili v celotni Evropski uniji;
40. spodbuja države članice, naj oblikujejo spletno stran s prostimi delovnimi mesti, ki naj bi prosilcem nudila aktualne in javno dostopne informacije, in omogočijo dostop do prostih delovnih mest na spletni strani EURES;
41. poziva Komisijo, naj pri pripravi prihodnjega akcijskega načrta vključi določbe, ki bodo omogočale izmenjavo najboljših praks na področju vključevanja med državami članicami;
42. opozarja na odgovornost posameznih držav članic na področju vključevanja, ki zajema pravice in dolžnosti tako za družbo gostiteljico kot tudi za priseljence same; poziva države članice, naj v skladu z odprto usklajevalno metodo uskladijo politiko svoje države na podlagi skupnih smernic politike EU na področju vključevanja priseljencev, ki jih je Svet sprejel dne 19. novembra 2004;
43. poziva Komisijo, da zagotovi ureditev, s katero imajo ekonomski migranti tudi po vrnitvi v države v razvoju dostop do sredstev, ki so jih vplačali v evropske sisteme socialnega varstva;

44. poziva Komisijo in države članice, da posvetijo posebno pozornost specifičnemu položaju priseljenc z vzdrževanimi otroki, zlasti na področju pravic, izhajajočih iz pogodb o začasni zaposlitvi;
45. poziva sprejemne države članice in vse matične države migrantov, da sklenejo sporazume, s katerimi bodo zagotovile prenos pravic v zvezi z obdobjem opravljanja strokovne zaposlitve ali socialnim varstvom, pridobljenih v eni od držav, na drugo državo;
46. poudarja, da so transferji migrantov iz držav v razvoju v domovino znatno večji od transferjev iz naslova razvojne pomoči ter so zato izredno pomembni za uresničitev razvojnega cilja tisočletja odpraviti revščino, in poziva pristojne institucije, da olajšajo transferje tako, da zaračunavajo najmanjše možne provizije;
47. poudarja pomen sodelovanja med družbo gostiteljico na eni ter priseljenci in njihovo družbo izvora na drugi strani;
48. meni, da je potrebno spremeniti razumevanje pojava migracij v Evropi, predvsem z aktivnim bojem proti diskriminaciji, rasizmu in ksenofobiji ter vključitvijo zgodovine migracij v šolske učne načrte;
49. je naklonjen pospeševanju "kroženja intelektualnih potencialov" z razširjanjem "načela prioritete Skupnosti" do tistih oseb, ki so nekaj let že delale v EU, preden so se vrnile v svojo državo;
50. meni, da je bistveno, da evropska ekonomska migracijska politika vključuje tudi praktične rešitve glede problema bega možganov;
51. poziva Komisijo, da nemudoma začne dialog z vladami matičnih držav z namenom, da zagotovi uravnoteženo zakonodajo, ki omogoča migracije in razvijanje poklicnih izkušenj; poziva Komisijo, da v okviru dialoga sporazumno z zadevnimi državami pospeši razvoj ukrepov v sektorjih, ki so še posebej prizadeti zaradi bega možganov;
52. poziva zadevne države članice, naj možne priseljence, že preden zapustijo matično državo, obveščajo o njihovih zakonitih možnostih in njihovih perspektivah, ter poziva Komisijo, naj podpira usklajevanje diplomatskih in konzularnih služb držav članic, ki delujejo v isti državi, tudi zaradi možnosti usmerjanja priseljenca v države članice, ki imajo absorpcijske sposobnosti za njihov poklicni profil;
53. poudarja, da sta pravično obravnavanje migrantov in enake pravice bistvena;
54. poudarja, da mora skupna migracijska politika upoštevati vzroke priseljencev, zaradi katerih pridejo v Evropo in v nekaterih primerih tvegajo življenje, ter da mora biti zato povezana z aktivno skupno politiko razvojnega sodelovanja;
55. poudarja pomembnost in potrebo po okrepitvi sodelovanja ne samo med EU in matičnimi državami, temveč tudi med samimi matičnimi državami, zlasti med državami, ki so vključene v evropsko sosedsko politiko (ESP), med državami AKP ter med prvimi in drugimi;
56. pričakuje, da Komisija s svojimi ukrepi proti organizirani trgovini z ljudmi iz držav v razvoju ne bo kriminalizirala žrtev, ampak se bo osredotočila na kaznovanje storilcev;

ugotavlja, da veliko žensk, ki so žrtve trgovanja z ljudmi, nima dostopa do pravnega in socialnega varstva;

57. poziva Komisijo, da prizna migracijo otrok kot samostojen vidik ekonomskih migracij ter zagotovi pravice in varstvo mladoletnih migrantov v skladu s členom 24 Listine o temeljnih pravicah Evropske unije;
58. meni, da bodo predpisi glede priseljevanja med tretjimi državami pripomogli k varstvu migrantov na področju človekovih pravic in delovnega prava ter hkrati h kazenskemu pregonu in obsodbi trgovcev z ljudmi;
59. predlaga, da Komisija zakonitim migrantom, ki so se vrnili v države v razvoju, omogoči lažjo ponovno priselitev v EU kot pa migrantom, ki se prvič priselijo v Evropsko unijo, in s tem upošteva izkušnje, ki so jih ti pridobili z vključevanjem;
60. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic.